

Jak se vyhnout a bránit exekuci?

PRO MČ PRAHA-SUCHDOL

PŘIPRAVIL

JAN ILEK, STUDENT PF UK

LOVI, Z.S.

Každý z nás se může v životě (a v dnešní době to platí dvojnásob) dostat do situace, kdy nebude schopen splácet své závazky, obdrží poštou předžalobní výzvu k uhrazení své pohledávky nebo dokonce exekuční příkaz. Takovým chvílím je nejlepší se vyvarovat, nicméně ne vždy je to dost dobře možné, a proto je dobré vědět, jaké možnosti má člověk v takové situaci k dispozici.

Základním pravidlem je **komunikovat**. Pokud vím, že nebudu schopen své závazky splnit, není dobré dělat mrtvého brouka, ale pokusit se kontaktovat svého věřitele, domluvit se s ním na odkladu splátek, eventuálně na vytvoření splátkového kalendáře. Je dobré ale pamatovat na to, že ani na jedno nemáte jako dlužník právo, nicméně i pro věřitele může být taková dohoda snazší a jistější cesta vedoucí ke splacení dluhu než absolvování exekučního řízení.

Aby mohl věřitel svou pohledávku exekučně vymáhat, musí mít v ruce exekuční titul. Tím může být zpravidla vykonatelný rozsudek nebo platební rozkaz soudu, méně často také rozhodčí nález, příp. smlouva s exekuční doložkou, která byla sepsána notářem. S tímto titulem se věřitel následně obrací na exekutora. Výběr exekutora je přitom na věřiteli, není vázán místní nebo jinou příslušností.

Potom, co se věřitel obrátí s exekučním titulem na vybraného exekutora, musí ten požádat do 15 dnů o pověření místně příslušný exekuční soud (okresní soud, v jehož obvodu má bydliště dlužník), který má na rozhodnutí také patnáctidenní lhůtu. Soud zejména přezkoumá, zda je exekuční titul vykonatelný a splňuje všechny stanovené náležitosti. Je-li tomu tak, vydá rozhodnutí, kterým exekutora pověří vedením exekuce. Je důležité říci, že v tuto chvíli není dlužník o probíhajících úkonech nijak informován, a to zejména z toho důvodu, aby se nemohl zbavovat svého majetku.

Po vydání pověření začne exekutor provádět řadu úkonů: aktivně vyhledává majetek dlužníka, obesílá řadu institucí (banky, pojišťovny), které mu musí ve stanovené lhůtě 30 dnů poskytnout součinnost, informuje věřitele o průběhu řízení. Jakmile získá dostatečný přehled o majetku povinného, zašle mu jednak rozhodnutí soudu o pověření exekutora vedením exekuce, proti kterému je možné podat odvolání, jednak exekuční příkaz (nebo příkazy), proti kterým není žádný opravný prostředek možný.

Tyto písemnosti jsou doručovány do vlastních rukou v pověstné obálce s modrým pruhem. Pokud si dlužník odmítá písemnosti převzít, nastává po 10 dnech fikce doručení, tzn. že se tyto dokumenty pokládají za doručené a počínají běžet navazující lhůty. Toto pravidlo je velmi důležité, **nepřevzetím písemností se dlužník ničemu nevyhne, pouze přestane být včas informovaný o věcech kolem jeho dluhu.**

Spolu s doručením výše uvedených písemností zároveň vyzve exekutor dlužníka k dobrovolnému splnění dluhů ve lhůtě 30 dnů od doručení se zaplacením snížených nákladů na exekuci, kdy si exekutor účtuje polovinu vyhláškou stanovené odměny. Kromě toho začíná platit pro dlužníka tzv. generální inhibitorium, kdy se zakazuje jakékoliv nakládání s jeho majetkem vyjma zajišťování běžných životních potřeb nebo obchodní a provozní činnosti. V případě porušení nebude mít takové jednání právní účinky a nebude k němu vůbec přihlíženo.

Jakmile nabyde právní moci rozhodnutí soudu o nařízení exekuce (tj. nebude vyhověno podanému odvolání, popř. nebude odvolání podáno vůbec) a uplyne třicetidenní lhůta pro dobrovolné splnění závazků, bude exekuce provedena způsoby uvedenými v exekučním příkazu. Způsob provedení exekuce je na exekutorovi, který by měl postupovat v souladu se zásadou přiměřenosti (tzn. přednostně využít prostředky, které nebudou mít vážný dopad na život dlužníka - např. neprodávat osobní vozidlo pro dluh 10 000 Kč, jsou-li jiné možnosti, jak dluh splnit).

?

Exekuce končí ve chvíli, kdy dojde k vymožení plnění (dojde k úplnému zaplacení všech pohledávek). V tom okamžiku zaniká exekutorovi oprávnění pro provádění exekuce a získané plnění převede na věřitele. **Náklady exekuce hradí povinný** a řadí se mezi ně odměna exekutora (stanovená vyhláškou), náhrada hotových výdajů, náhrada za ztrátu času, doručování písemností, cestovné a další.

Odměna exekutora činí nejméně 2 000 Kč a dále se odvíjí od výše vymáhané částky podle procentuální sazby (např. u vymáhané částky 100 000 Kč by odměna činila 15 000 Kč, u částky 1 000 000 Kč by odměna činila 150 000 Kč). Proti výši nákladů exekuce je možné podat námitku a to do 8 dnů. Pokud jí exekutor plně nevyhoví, postoupí rozhodnutí o ní exekučnímu soudu.

Možnosti obrany

ŽIJEME ZDE SPOLU - NAŠE BEZPEČÍ

JAK SE VYHNOUT A BRÁNIT EXEKUCI?

Odklad exekuce znamená, že se exekuce po časově omezenou dobu neprovádí. Návrh na odklad podává dlužník exekutorovi a tento návrh má již sám o sobě odkladný účinek. V případě, že mu exekutor do sedmi dnů nevyhoví, musí rozhodnutí o něm postoupit příslušnému soudu. Exekuci je možné odložit v případě, kdy se povinný bez své viny dočasně ocitl přechodně v takovém postavení, že by výkon rozhodnutí způsobil jemu nebo jeho rodině zvláště nepříznivé následky, a zároveň věřitel nebude tímto odkladem vážně poškozen (např. kvůli současné situaci v souvislosti s pandemií covidu-19).

Zastavení exekuce způsobí, že exekuční řízení nebude dále probíhat. Návrh může podat dlužník i věřitel, a to zejména z důvodů, že exekuce neměla být nikdy vedena, nebo původně vedena být měla, ale důvod pro její vedení dodatečně zanikl (např. exekuční titul není vykonatelný nebo byl zrušen, zastavení exekuce navrhuje sám věřitel, průběh exekuce ukazuje, že dlužníkuv majetek by nepostačoval ani k pokrytí nákladů exekuce a další). O zastavení exekuce opět rozhoduje exekutor, respektive exekuční soud.

V případě exekuce prodejem movitých věcí je třeba zmínit ještě možnost navrhnout vyškrtnutí věcí ze soupisu, který je prováděn na místě. Je-li do tohoto seznamu zařazena věc, která není v majetku dlužníka, je její oprávněný vlastník podat **návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu** do 30 dnů od provedení soupisu. Pokud mu exekutor nevyhoví, může podat tzv. **vylučovací žalobu** k soudu.

V závěru je třeba připomenout, že řada exekucí vzniká prostou nekomunikací ze strany dlužníka a bylo by možné jim včasným zásahem předejít. Proto důsledně sledujte své závazky, přebírejte si veškeré písemnosti doručované na vaši adresu a v případě finančních potíží kontaktujte některou z poraden při finanční tísní (www.financnitisen.cz). Jen tak je možné se vyhnout exekučnímu řízení, které jen málokdy končí šťastně pro všechny zúčastněné.